

VİZYON BELGESİ VE ULUSAL MUTABAKAT

CHP Genel Başkan Sn. Kemal Kılıçdaroğlu "İkinci Yüzyıla Çağrı" sloganıyla vizyon belgesini açıkladı. Sunumunda "Türkiye'yi tek bir kişi değil, liyakate dayalı bir istem yönetecek" vurgusunu yaptı. Belgenin Altılı Masayla uyumlu olduğunu söyledi. İyi Parti, Deva ve Gelecek Partileri de bu belgenin kendi programlarıyla uyumunu teyit ettiler. İktidara gelmeleri halinde ekonomik krizi altı ayda çözecekleri vaadinde bulundu. Uluslararası akademik alanda tanınan ekonomistler Daron Acemoğlu, Ufuk Akçığıt, Refet Gürkaynak, Hakan Kara ile Angela Merkel'e de danışmanlık yapan Jeremy Rifkin ve "Derin Yoksulluk" çalışmaları ile Hacer Foggo da toplantıya katıldılar ve vizyon belgesinin ekonomik bölümüyle ilgili sunumlar yaptılar. CHP adına da Faik Öztrak ve Selin Sayek Böke konuştu. Genel Başkan 70 kişinin yer aldığı bir "Güçbirliği" nin kurulduğunu ifade etti. "Vizyon Belgesi" ile ekonomistlerin sunumlarını kısaca şöyle özetleyebiliriz;

- İktidarın ilk üç yılında 100 milyar dolar doğrudan yatırım Türkiye'ye gelecek. Dünyanın çeşitli yatırım fonlarından da 75 milyar dolar yatırım alacaklarını bekliyorlar. Türkiye, dünyanın ucuz işgücü alanı olmayacak, çöp depolama alanı ile mülteci kampı da olmayacak aksine batının rakibi olacak. Rifkin'in konuşmasında doğa, alternatif enerjiler, iklim krizi ve Akdeniz havzasındaki 22 ülkeyle ortak bir yönetim kurma önerileri ağırlıklıydı. Aile sigortası kurumu kurularak kalkınmayı destekleyici politikalar oluşturulacak. Ranta dayalı ekonomi üretken yatırımlara dayandırılacak. Vergi daha çok kazananın daha çok vergi ödediği bir sisteme evrilecek. Adaletli bir vergi reformu olacak.
- Üretimde yeşil ve mavi dönüşüm yaşanacak. Daha önce iskalanan üç büyük sanayi devriminin sıkıntılarını çektik. Bu sefer sanayide dijitalleşme ve yeşil enerjiye dayalı yeşil sanayi ile istihdam arttırılacak. İhracatımızın kg başına getirisi 1.2 dolar. İhracatın içinde ileri teknoloji ürünlerinin oranı yükseltilecek. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı önlemleri ile yaklaşık 3 milyar Euro vergi ödemekten bu yöntemle kurtulmuş olacağız.
- Her şeyin önünde kamu yararı olacak. Toplam faktör büyümesi artırılarak verimlilik oranı ve ekonomik büyüme potansiyeli yükseltilmiş olacak. Enflasyon kontrol altına alınarak, doğru bir çerçeve içine oturtulan mali politikalar oluşturularak, yolsuzluklar azaltılacak, büyümenin hem potansiyeli hem de kalitesi artırılarak sürdürülebilir hale getirilecek. Ülkemizde 2006-2007 yıllarından sonra eşitsizlik tekrar arttı ve Güney Amerika düzeyine geliyoruz. İnşaat sektörü sermaye yatırımının yarısıydı. Makine teçhizat bunun altında iken teknolojik ilerleme gelmez. Aynı dönemde ülkemizde kurumsal çökmeler de yaşandı. Denetim fonksiyonu yitirildi. Hukukun üstünlüğü, yargı denetimi ve genel denetlemede maalesef uluslararası sınırlamalarda çok gerilere düştük. Özgür medya, özgür sivil toplum artık zor.
- Gelecekte kullanılacak rezervler kalmadı. Türkiye kısa dönemde normalleşmeli, orta dönemde teknolojiye, eğitime, bilime yatırım yapıp bunları doğru bir kamusal ve kurumsal yapıya oturtmalı. İşsizlik büyük bir problem. Enflasyonun bu düzeyde olduğu ülkelerde kaynaklar rasyonel dağılmıyor. Banka bilançolarında potansiyel problemler var, bunlar düzeltilmeli. AR-GE yatırım arttırılmalı, iyi haber şu ki; Bütün bunlar mümkün ve bilimsel olarak ne yapılması gerektiği açık.
- Türkiye'de yüksek enflasyonun nedeni sadece dış dünyadan ithal edilen enflasyon değil. Büyük oranda iç nedenler. Dünyanın hiçbir yerinde işe yaramayacak politikalar ülkemizde de işe yaramıyor. Enflasyon fakirden zengine servet transferidir. 90'larda enflasyon olsun ama büyüme illa ki olmalı politikasının kötü sonuçlarını bir daha görmemiz gerekmiyor. 2 ay sonrasında vadeli işlem yapılmayan ülkede 2 sene sürecek yatırım işini kimse yapmıyor. Enflasyonu düşürmek zorundayız. Sadece Merkez Bankalarını değiştirerek hiçbir maliyet ödemededen enflasyon düşürülemez. İyi iktisat politikası yapmak hala mümkün. İhtiyacımız olan şey bunu yapacak niyet ve irade ile toplumsal mutabakat.
- 1960 yılından Türkiye'nin kişi başı milli geliri A.B.D nin yüzde 20'si seviyesinde. Bugün yüzde 15'i. OECD ülkelerinin çoğu A.B.D. dekinin seviyesine yakınsamışken ne yazık ki biz özellikle 2013 yılından sonra geriye gitmişiz. Batı'nın sanayi politikalarını aynen alamayız. Türkiye'nin AR-GE harcamalarını GSYH'ye oranını yükseltmemiz gerekiyor. Orta ölçekli firmalar ülkemizde sürekli patinaj yapıyor. Eldeki limitli kaynakları daha odaklı bir orta ölçekli firmalara aktarırsak ortaya daha çok istihdam çıkacaktır. Ülkemizdeki sorunlarla uğraşmazsak ne batarız ne çıkarız tıpkı 60 yılda olduğu gibi. Bu adımlar atılmazsa torunlarımız dedelerimizden aldığımız 60 yıl önceki gelir seviyesinde kalacak. Ayağı yere basan bir makro çerçeve ortaya koymalıyız. Türkiye

reel olarak en fazla değer kaybeden para birimine sahip. Ya i dengeyi ya da sadece dış dengeyi sağlayabiliyoruz. Ekonominin dış şoklara karşı dayanıklılığını artıracak mekanizmalara ihtiyaç var. Dört ayaklı politika seti uygulanmalı. Para politikası, makro ihtiyati politikalar, reel kur ve rezerv politikası, maliye politikası ve yapısal politikalar. Türkiye sahip olduğu birikim ve beşeri sermaye ile bunları yapabilecek kapasiteye sahip, yeter ki daha bilimsel normlara dđnüşü destekleyen iklim oluşsun.

Tüm sunumları (ekonomik ağırlıklı olanları) özetlemek bile bu denli uzun oldu. Bu düzeyde bir vizyon sunumunu siyaset arenasında pek göremiyorduk. Öncelikle söyleyelim ki dünya çapında ekonomistlerin hazırladıkları sunumların kalitesi oldukça yüksekti. İkinci yüzyıla giderken kanaatimizce en önemli sorun “Ulusal Mutabakat” sorunu. Zira bu tür bir mutabakat olmadan başarıya ulaşmak hayli zor. Ülkemiz maalesef karpuz gibi ikiye bölündü. Asgari müştereklerde uzlaşabilen çoğunluk yaratılamadı. Bu tür kapsamlı ekonomik atılımlar ve politikalar için “mütabakat” gerekiyor. Çünkü önce acı reçete uygulanacak daha sonra kalıcı istikrar yaratılacak. Bunun yolu da evrensel standartlarda demokrasi, hukukun üstünlüğü, özgür medya ve basın, evrensel standartlarda ifade özgürlüğünden geçiyor. Farklılıklarımızı zenginliğimizi gördüğümüz an “mutabakat” yolunda hızla yol alacağız.

Son olarak bu konuda gazeteci Serdar Turgut’un vizyon belgesine ilişkin bir yazısındaki vurguyu hatırlatarak yazımıza son verelim. “Ekonomik krizin çözümü siyasettedir. Teori bunu söylüyor. Karar alıcı olan ekonomik birimler uygulanan politikaları anlayabildiklerinde kendileri ve gelecekleri için en rasyonel kararları alırlarsa hem mikroekonomi hem de makroekonomide dengeler oluşacaktır. Aksi halde şu anda uygulanmakta olan politikalarda olduğu gibi anlaşılmama durumunda irrasyonel kararlar alınırsa krizler derinleşmekte ve bozulan dengelerin yeniden kurulması uzun zaman almaktadır.”